

Н.Г. Сікєтіна, асистент НТУ «ХПІ»

АНАЛІЗ РЕНТАБЕЛЬНОСТІ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ

Для обґрунтування бізнес планів, прийняття управлінських рішень, виявлення резервів, аналізу господарської діяльності підприємства проводять вивчення і вимір чинників, що впливають на значення ключових економічних показників діяльності підприємств.

Рентабельність власного капіталу (return on equity, ROE) - показник чистого прибутку в порівнянні з власним капіталом. Це найважливіший фінансовий показник віддачі для будь-якого інвестора, власника бізнесу, який показує, наскільки ефективно був використаний вкладений у справу капітал підприємства. На відміну від схожого показника "рентабельність активів", даний показник характеризує ефективність використання не всього капіталу (чи активів), а тільки тій його частині, яка належить власникам підприємства [1].

Рентабельність власного капіталу характеризує верхню границю його потенціального внутрішнього розвитку. Найважливіше завдання фінансового менеджменту - збільшення суми власного капіталу і підвищення рівня його прибутковості. Рентабельність власного капіталу розраховується як відношення суми чистого прибутку за рік до середньорічної суми власного капіталу.

Особливим підходом до розрахунку рентабельності власного капіталу є використання формули Дюпона. Формула Дюпона (DuPont formula) дозволяє розрахувати ключовий показник ефективності діяльності - рентабельність власного капіталу (ROE) - через три концептуальні складові: рентабельність продажів, оборотність активів і фінансовий леверидж. Показник вперше був використаний корпорацією DuPont в 20-х роках минулого століття, звідки і пішла його назва [2].

Формула Дюпона розбиває показник на три складові, або фактора, що дозволяють глибше зрозуміти отриманий результат:

$$ROE = \frac{ЧП}{B} \times \frac{B}{A} \times \frac{A}{BK} = \text{рентабельність}_{\text{продажів}} \times \text{оборотність}_{\text{активів}} \times \text{фінансовий}_{\text{леверидж}}$$

Формула Дюпона включає три фактори, що впливають на рентабельність власного капіталу: операційну ефективність (рентабельність продажів по чистому прибутку); ефективність використання всіх активів (оборотність активів); кредитне плече, співвідношення власного і позикового капіталу (фінансовий леверидж).

Далі необхідно проводити факторний аналіз рентабельності власного капіталу за допомогою мультиплікативної трьох факторної моделі для виявлення можливих резервів його підвищення. У випадках, коли у підприємства незадовільна рентабельність власного капіталу, формула Дюпона допомагає виявити, який з факторів привів до певного результату.

На наступному етапі дослідження необхідно проаналізувати розглянуті показники ефективності діяльності підприємства та знайти напрямки й можливості їхнього підвищення, після чого провести таку роботу на підприємстві. Таким чином, використання резервів підвищення рентабельності власного капіталу, виявлених у результаті його факторного аналізу, підвищить ефективність діяльності підприємства в цілому.

Список літератури: 1. Финансовый анализ. Информационный онлайн справочник [Электронный ресурс] / Режим доступа : <http://financial-analysis.ru/index.html>. 2. [Электронный ресурс] / Режим доступа : <http://www.audit-it.ru/finanaliz/>. 3. Бобяк Андрій Петрович Бухгалтерський облік власного капіталу підприємств різних організаційно-правових форм [Текст] : автореферат дис. ... канд. екон. наук : 08.00.09 / А. П. Бобяк ; Нац. акад. статистики, обліку та аудиту. - К., 2011. - 20 с. 4. Варічева Руслана Вікторівна Бухгалтерський облік і аналіз формування та змін власного капіталу : організація й методика [Текст] : автореферат дис. канд. екон. наук : 08.00.09 / Р. В. Варічева ; Житомир. держ. технол. ун-т. - Житомир, 2012. - 20 с.